

Ambitiesgesprek

Ambities vormen de 'motor' onder veranderingen. Zonder duidelijk perspectief is het onmogelijk om actief te blijven in het verbeteren van cultuureducatie. In het kort betekent ambities stellen dat je je bewust wordt van wat je wil bereiken en wat je belangrijk vindt. En dat je – ook op individueel niveau – regelmatig stappen zet om hieraan te werken.

Dit document biedt een structuur voor dit gesprek en geeft suggesties voor vragen. Je voert het ambitiesgesprek idealiter met het hele team dat aan de kwaliteitsverbetering voor cultuureducatie gaat werken. Bij een grote groep kun je er twee bijeenkomsten van maken of met een kleiner kernteam werken. Zorg dat iedereen betrokken wordt.

Het doel van het ambitiesgesprek is om gezamenlijk maximaal drie ambities voor leerlingen en bijbehorende stappen te formuleren. Het gesprek kan bijdragen aan het vergroten van draagvlak binnen de school.

Reserveer anderhalf tot twee uur voor een ambitiesgesprek (afhankelijk van de grootte van de groep). Start idealiter met een inleiding door de directie of cultuur coördinator, waarin de (onderwijs)visie op cultuureducatie wordt toelicht.

Nodig

- Groot, wit vel papier + stiften/pennen
- Kleine plaknotities geel, groen en roze
- Grote plaknotities

Hulpvragen 'contracteren en focus aanbrengen'

Vraag aan alle deelnemers om te noteren of aan te geven wanneer deze bijeenkomst voor hen zinvol is of waar het over moet gaan. Vraag hierop door en geef ook aan waar het voor jou over moet gaan.

- We hebben anderhalf/twee uur. Is dat voor iedereen akkoord?
- Wanneer is dit een zinvol gesprek wat jou betreft?

Spreek af om hier op het eind van de bijeenkomst op terug te komen.

Hulpvragen 'in perspectief zetten' > gele post-its

De leerling staat centraal. Vraag iemand om een leerling van deze school te tekenen op het vel papier.

Vervolgens noteren de deelnemers op gele post-its hun persoonlijke ambities voor de leerling op het gebied van cultuureducatie, met de onderwijsvisie in hun achterhoofd. Stel de vraag: **Wat is jouw ideaal van wat deze leerling heeft meegekregen op het gebied van cultuureducatie, als hij of zij de school verlaat?**

Bespreek enkele 'geeltjes' en vraag hierop door.

- Wat versta je hier precies onder?
- Wat heeft de leerling gezien of ervaren?
- Waar is hij geweest?
- Wat kan hij dan allemaal?

Groep er samen de geeltjes in diverse clusters op het grote vel. **Welke ambities zijn vergelijkbaar? Bedoelen we hetzelfde?** Laat de deelnemers – eventueel in groepjes – gezamenlijk een woord kiezen dat ze vinden passen bij een specifiek cluster. Het formuleren van kernachtige ambities is een intensief onderdeel, waar je als gespreksleider de tijd voor kunt nemen. Ondersteun om de ambities zo concreet mogelijk te formuleren (vermijd vage, abstracte begrippen) zodat het voor iedereen te begrijpen is.

Laat de deelnemers kiezen uit alle genoemde ambities. Bij welke ambitie(s) zit de meeste energie? Schrijf maximaal drie ambities op het vel papier.

Hulpvragen 'in kaart brengen' > groene post-its

Vervolgens noteren de deelnemers op groene post-its wat de school al doet aan cultuureducatie.

- Wat doen jullie al rondom cultuureducatie?
- Hoe sluit dit aan bij de ambities?
- Waar zit nog ruimte voor verbetering?
- Wat doen jullie met activiteiten die niet aansluiten bij de ambities?

Hulpvragen 'ideeën genereren' > roze post-its

Vervolgens noteren de deelnemers op roze post-its hun ideeën om de ambities te realiseren.

- Als tijd en geld geen rol spelen, wat kun je dan bedenken om de ambities te realiseren?
- Wat moet er gebeuren?
- Met wie kun je samenwerken?

Hulpvragen 'concretiseren'

Vanuit de roze post-its kunnen de eerste stappen geformuleerd worden. Noteer deze op grote plakstickers.

- Welke stappen willen jullie als eerste zetten? (op onderwijsniveau en leerling niveau)
- Wie pakt dit op?
- Wat kun je zelf doen?
- Welke obstakels zijn er?
- Wat heb je nodig?

Hulpvragen 'afronden'

- Hoe zit het met de verwachtingen aan het begin van deze bijeenkomst?
- Wat ligt er nog? Wat is het vervolg?

Maak een foto van het grote, witte vel en hang dit eventueel op in de school.

Bijlage: toelichting op de gespreksfases

Deze gespreksfases vormen de basis van procesbegeleiding in verandertrajecten waarin bewustwording, keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen centraal staan. De zeven overzichtelijke fases zorgen ervoor dat een gesprek effectief verloopt.

Contracteren

De contouren van het gesprek worden expliciet gemaakt door middel van contractvragen. Deze zijn wezenlijk het verdere verloop van het gesprek en mogelijk ook voor het vervolg van de samenwerking. In deze fase worden de verwachtingen afgestemd. Als je vanaf het begin start met contracteren, wordt het een gewoonte om dit bij alle gesprekken of bijeenkomsten te doen.

Focus aanbrengen

In deze fase worden de kaders verkent om – als in een trechter – uiteindelijk te komen bij de onderliggende vraag en hoe zich dit verhoudt tot de context. Het is zaak om in deze fase goed waar te nemen en door te vragen. Door het vraagstuk ‘af te pellen’ kom je sneller tot de kern of de ‘vraag onder de vraag’. Stel vooral open vragen.

In perspectief zetten

Het is in gesprekken een valkuil om meteen door te schieten naar concrete oplossingen. Maar het is krachtiger om eerst te verkennen hoe het gewenste toekomstperspectief er uitziet. Vaak is je gesprekspartner zich hiervan niet bewust. Door dit aan te spreken, voorkom je dat er vooral wordt geredeneerd vanuit beperkingen en onmogelijkheden in het heden. Bovendien krijg je zo beter zicht op waar het je gesprekspartner werkelijk op gericht is. Door specifieke vragen over te stellen over het ideaal (‘Als geld of tijd geen rol spelen, hoe ziet dat er dan uit?’) wordt het scala aan mogelijkheden verbreedt.

Ideeën genereren

Als duidelijk is hoe een droomscenario eruit kan zien, is het tijd om ongeremd te brainstormen over creatieve manieren waarmee dit kan worden bereikt. In de vorige fases was je als gespreksleider vooral de vragensteller, maar nu breekt het moment aan waarop je actief mee kunt denken. Iedere deelnemer draagt vanuit zijn eigen expertise een steentje bij aan de ideeën (‘Als we uitgaan van de ideale situatie, welke ideeën zijn er dan nog meer om dit te bereiken?’).

Concretiseren

Vervolgens keer je terug naar het ‘hier en nu’. Uit de lijst met ideeën moet uiteindelijk een haalbaar plan komen. De keuzes die men maakt zijn afhankelijk van de mogelijkheden en beperkingen. In deze fase is het belangrijk om krachten te bundelen wat betreft beschikbare middelen en de inzet van expertise. Zodra er een keuze is gemaakt, moeten alle details en afspraken vorm krijgen. Het is belangrijk om zo gedetailleerd en concreet mogelijk te worden in het formuleren van een (kleine) stap, om zo de kans te vergroten dat dit ook opgepakt en geborgd wordt.

Afronden

Het is verstandig om enkele minuten voor de afgesproken eindtijd kort terug te kijken op gesprek of de bijeenkomst. Gebruik hiervoor de antwoorden vanuit het contracteren. Wat is hiervan aan bod gekomen? Wat ligt er nog? Hoe heeft iedereen het gesprek ervaren?